

การศึกษามรณภาพยนตร์ของหนังสือสตาร์พิคส์

และทวงโงสื่อ ซีนีแม็ค

นางสาว เกศินี ศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-844-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17375411

**A STUDY OF MOVIE FAN CLUB OF STARPIGS
AND CINEMAG**

Ms. Kasinee Silapee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

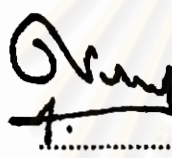

Academic Year 1996

ISBN 974 -635 -844-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาชมรมแฟนภาพยนตร์ของหนังสือสตาร์พิคส์
และหนังสือ ซินีแม็ค

โดย นางสาวเกศินี ศิลปี
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริภายะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

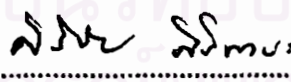
  คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นันทวัน สุขาโต)

 อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริภายะ)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชวัญเรือน กิติวัฒน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เกศินี ศิลป์ : การศึกษามุมมองแฟนภาพยนตร์ของหนังสือสตาร์พิคส์และซีนีแม็ก

(A STUDY OF MOVIE FAN CLUBS OF STARPICS AND CINEMAG) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ดร. ศิริชัย ศิริกาเยะ, 128 หน้า. ISBN 974-635-844-8

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาถึงลักษณะการเกิดของชมรมภาพยนตร์ของหนังสือสตาร์พิคส์และซีนีแม็ก และลักษณะของแฟนชมรมภาพยนตร์ของหนังสือทั้งสอง เพื่อสรุปถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของแฟนชมรมภาพยนตร์และผลประโยชน์ที่จะได้รับทั้งในแง่ของพิมพ์ผลิตสื่อและแฟนชมรมฯเอง ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลของการวิจัยพบว่า ในแง่ของพิมพ์ผลิตสื่อ

1. จุดมุ่งหมายในการก่อตั้งชมรมภาพยนตร์ของหนังสือสตาร์พิคส์และซีนีแม็ก เกิดจากผลประโยชน์ทางการตลาดและเป็นการคืนกำไรให้ลูกค้า
2. กิจกรรมกลุ่มที่แสดงออกถึงความเป็นพันธมิตรเดียวกันและชอบในสิ่งเดียวกันระหว่างพิมพ์ผลิตสื่อและแฟนหนังสือคือ "การชมภาพยนตร์รอบพรีเมียว" ร่วมกัน

ส่วนลักษณะของแฟนชมรมภาพยนตร์ของหนังสือสตาร์พิคส์และซีนีแม็ก เป็นดังต่อไปนี้

1. ลักษณะแฟนชมรมภาพยนตร์ของหนังสือทั้งสองจะเป็นแฟน "สื่อ" และสื่อในที่นี้หมายถึง "สื่อภาพยนตร์" และ "สื่อหนังสือ"
2. กลุ่มแฟนของสื่อหนังสือทั้งสองเล่มจะมีลักษณะที่เรียกว่า "Textual Poachers" เป็นกลุ่มแฟนที่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของต่อบทความในหนังสือที่ตนเป็นแฟนประจำและมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการเขียนบทความ หรือ บทวิพากษ์ วิเคราะห์ของตนเองลงในหนังสือทั้งสองเล่ม รวมทั้งมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการผลิต
3. กลุ่มแฟนชมรมภาพยนตร์ของหนังสือทั้งสองจะเป็นกลุ่มแฟนที่มีการศึกษาดี

ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของแฟนชมรมภาพยนตร์ของหนังสือทั้งสองได้แก่ ปัจจัยในแง่ของความสัมพันธ์ที่กระหว่างพิมพ์ผลิตสื่อและกลุ่มผู้บริโภค (ผู้อ่าน). ปัจจัยในด้านความบันเทิงต่างๆจากกิจกรรมที่จัด. ปัจจัยในด้านความสัมพันธ์ระหว่างแฟนชมรมด้วยกันเอง และปัจจัยในด้านการเป็นเอกสิทธิ์ในฐานะของสมาชิกชมรมภาพยนตร์ของหนังสือทั้งสองตลอดจนผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อผู้ผลิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย

650522 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: STARPICS/CINEMAG/MOVIE/FAN CLUBS

KASINEE SILAPEE: A STUDY OF MOVIE FAN CLUBS OF STARPICS AND CINEMAG
THESIS ADVISOR: ASSO.PROF.SIRICHAIRIRIKAYA, Ph.D.128 pp.ISBN 974-635-844-8

The objectives of this research were to study an establishment of the movie clubs of Starpics and Cinemag, the characteristics of their movie fan clubs. An investigation of factors influencing their frequent participation in the club activities was undertaken along with an inquiry of the benefit of both the media and their members. Data Collection was conducted through a qualitative methods.

Findings demonstrated as follows:

1. The objectives of movie fan clubs of both magazines, were established on the marketing benefit. The other point to return benefit to their readers.
2. A group activity which shows both media and their fans have same taste culture, is "To watch preview movies" together as "A movie lover".

Characteristics of Starpics and Cinemag movie fan clubs are as follows:

1. The movie fan clubs are "media fandom" , media in this research means "Movies" and "Movie Magazines".
2. Fans of Starpics and Cinemag magazines were called " Textual Poarchers" , they were a group of text's fans who had ambition to own any texts in their favorite magazine and want to be a part of production teams.

Main factors encouraging the more frequent participation of their fans are; intimate relationship between the magazines and their fans, enjoyment of club activities, interaction among the members themselves, Fans' privilege and benefits.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จทางการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับรู้ถึงกำลังใจ แรงผลักดัน การปลอบใจ และแรงกระตุ้นจากบุคคลอันเป็นที่รักผู้ส่งแรงสนับสนุนให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด ก็คือพ่อแม่ และน้องๆ ไม่ว่าจะมากในรูปแบบของการปลอบใจ ปลอบโยนให้กำลังใจ หรือเดี๋ยวเชิญต่างๆนาๆ เพื่อให้ผู้วิจัยมีแรงที่จะฮึดสู้และสามารถทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จลุล่วงได้ ท่ามกลางการถนอมหัวใจเอือกยาวๆของทั้งผู้วิจัยและครอบครัว ขอขอบคุณสำหรับความรัก และการเป็นกองหนุนที่เต็มมาโดยตลอดชีวิตของผู้วิจัย

รศ.ดร. ศิริชัย ศิริกาเย อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ให้ทั้งความรู้ ความเมตตา และให้ชีวิตใหม่ในการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย ความเอื้ออาทร ความห่วงใยของอาจารย์เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะไม่ลืมไปตลอดชีวิต และอาจารย์ยังทำให้ผู้วิจัยรักวิชา Post Modern อย่างสุดหัวใจที่ไม่เคยได้เรียนมาก่อนในชีวิต แต่เมื่อได้เรียน ก็เสมือนการได้เปิดโลกทัศน์ของตนเองให้กว้างขึ้น การขอบพระคุณอาจารย์ในเรื่องของกำลังใจ และ การประสิทธิ์ประสาทวิชาจนผู้วิจัยสามารถมีวันแห่งความสำเร็จนี้ได้ รศ.ดร.นันทวัน สุชาติ ผศ. ชวัญเรือน กิติวัฒน์ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำที่มีคุณค่า และยังต้องทำงานท่ามกลางความกดดันในเรื่องของเวลา เพื่อผู้วิจัย

วิทยานิพนธ์เล่มนี้คงไม่สมบูรณ์หากไม่ได้รับความร่วมมือจาก แหล่งข้อมูลทุกท่าน ไม่ว่าจะเป็นทีมงานผู้ผลิตหนังสือสตาร์ฟิคส์ และซีเอ็นเอ็มดี ทุกคน บรรดาเพื่อนๆสมาชิกจากชมรม- ภาพยนตร์ทั้งสองชมรม ที่ไม่เคยเบี่ยงอนหรือเล่นตัวในเวลาที่ผู้วิจัยขอสัมภาษณ์ นอกจากนี้ยังมี เจ้านายของผู้วิจัย Miss Janet Brooks ที่เข้าใจกับการขาดงานอย่างมีเหตุผลและเป็นผู้สนับสนุนให้ผู้วิจัย ทำวิทยานิพนธ์นี้ให้ลุล่วงโดยไม่ต้องห่วงเรื่องงานในที่ทำงาน

กิตติกรรมประกาศนี้จะไม่สมบูรณ์ถ้าไม่พูดถึง คุณ นภาพงศ์ ภูแระ คนพิเศษของผู้วิจัย ผู้คอยอยู่แบกบ้งค้ำ และปลอบโยนให้กำลังใจ และในบางครั้งยังให้การสนับสนุนในด้านกำลังใจแก่ผู้วิจัย ซึ่งในขณะเดียวกัน คุณนภาพงศ์ก็ต้องทำวิทยานิพนธ์ของตนเองไปด้วย ยิ่งไปกว่านั้นเพื่อนๆ MC4 ทุกคนที่ยังส่งกำลังใจ และความปรารถนาดี มาในรูปแบบของโทรศัพท์ ไลน์ การบอกฝากเพื่อนๆหลายๆคน ให้พยายามและอย่าท้อแท้ และยิ่งช่วยชี้แนะในบางเรื่องที่สำคัญ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ และขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนในการสำเร็จทางการศึกษานี้ และทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้รับจากทุกท่านจะอยู่ในความทรงจำไม่เสื่อมคลาย

นางสาวเกศินี ศิลปี

ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ๖

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ๘

กิตติกรรมประกาศ..... ๑๑

บทที่

1. ที่มาและปัญหาวิจัย..... 1

 ปัญหาของการนำวิจัย..... 7

 วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย..... 7

 ขอบเขตของการวิจัย..... 7

 ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น..... 8

 ข้อตกลงเบื้องต้น..... 8

 นิยามศัพท์..... 9

 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 9

2. ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง..... 10

 แนวความคิดเรื่องการตลาดเพื่อความสัมพันธ์..... 11

 แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้บริโภค..... 12

 แนวคิดเรื่อง "แฟน" ของ McQuail..... 15

 แนวคิดเรื่อง "แฟน" ของ Joli Jenson..... 15

 แนวคิดเรื่อง Fandom..... 16

 แนวคิดเรื่อง Textual Poachers..... 17

3. ระเบียบวิธีวิจัย 24

 แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล..... 24

 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 37

 การนำเสนอข้อมูล..... 38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4	ลักษณะของชมรมซีเนคลับ และสตาร์พิคส์คลับ.....	40
	ความเป็นมาของหนังสือซีเนแม็ค.....	40
	กลุ่มเป้าหมายของหนังสือซีเนแม็ค.....	43
	จุดขายของซีเนแม็ค.....	44
	รูปแบบและเนื้อหาของหนังสือ ซีเนแม็ค.....	45
	ก่อนจะมาเป็นซีเน คลับ.....	50
	วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งซีเนคลับ.....	53
	รูปแบบของกิจกรรมและวิวัฒนาการของซีเนคลับ.....	54
	ช่องทางในการเข้ามาเป็นสมาชิกซีเนคลับ.....	59
	ปัจจัยที่ดึงดูดให้สมาชิกของซีเนคลับมาร่วมกิจกรรมของชมรม.....	61
	ผลประโยชน์ที่ได้รับของทั้งผู้ผลิตหนังสือ ซีเนแม็ค.....	64
	ประวัติความเป็นมาของหนังสือสตาร์พิคส์.....	65
	รูปแบบและเนื้อหาของหนังสือสตาร์พิคส์.....	68
	จุดขายของหนังสือสตาร์พิคส์.....	70
	กลุ่มลูกค้าเป้าหมายของหนังสือสตาร์พิคส์.....	72
	จุดมุ่งหมายในการจัดตั้งสตาร์พิคส์ คลับ.....	73
	รูปแบบของกิจกรรมของสตาร์พิคส์คลับ.....	74
	ช่องทางในการเข้าร่วมกิจกรรม.....	76
	ปัจจัยในการดึงดูดให้สมาชิกมาร่วมชมรม.....	79
	ผลประโยชน์ที่ได้รับ.....	80
5	ลักษณะและรูปแบบของสมาชิชมรมภาพยนตร์ซีเนคลับ และสตาร์พิคส์คลับ.....	84
	ปัจจัยที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มของสมาชิก.....	100
	ผลประโยชน์ที่ได้รับ.....	101

สารบัญ(ต่อ)

บทที่

6. รูป และชื่อเสนอแนะ.....	104
รายการอ้างอิง.....	113
ภาคผนวก.....	116
ประวัติผู้เขียน.....	128

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย